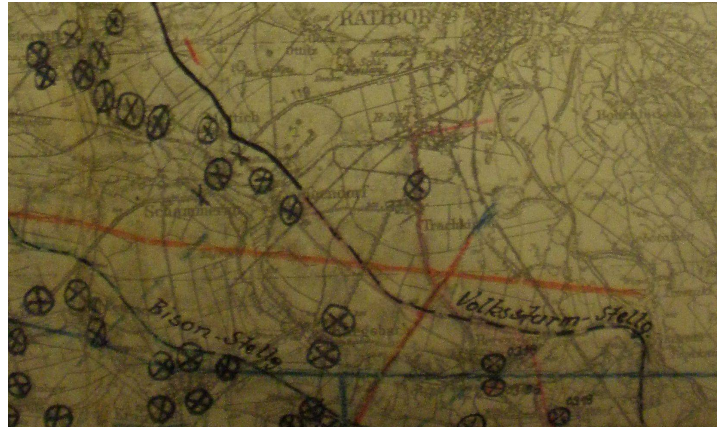

W niniejszym, krótkim artykule cofniemy się w czasie o 70 lat, do lutego roku 1945. Właśnie te dni były kulminacyjnym momentem starań miejscowych niemieckich rządców o zbudowanie w okolicach Raciborza czegoś, co mogłoby zatrzymać zbliżającą się Armię Czerwoną.

O jednostkach zajmujących się tego typu pracami, m. in. o Organizacji Todta czy o żeńskich grupach budowlanych, było już napisane wiele. Jest zatem oszałamiającym faktem to, iż sami naczelnicy NSDAP w porozumieniu z dowódcami Wehrmachtu, pokładali nadzieję w cywilach. Do tego stopnia nawet, że o pobliskie linie obronne mieli się starać wybrani mieszkańcy pobliskich wsi. Tym to sposobem, w lutym 1945 wokół Raciborza, powstaje półokrąg defensywnej linii, która przetrwała jeszcze długi czas w rękach niemieckich.

Od końca stycznia 1945 roku obowiązywało rozporządzenie XI żeńskiego, wyższego dowództwa w Jeleniej Górze (Hirschbergu) o budowie tylnych pozycji czy przeciwczołgowych przeszkód, w wyniku czego w okolicach Raciborza powstały trzy

defensywne linie – Bison, Wissen i Volkssturm Stellung. Obok wymienionych linii doszło także do rozbudowy tylnych pozycji w głąb. We wspomnianym czasie dochodzi zatem do budowy tylnych pozycji obronnych na ziemi głubczyckiej i hluczyńskiej. Oba regiony razem z Raciborzem utworzyły pewną całość, która była podporządkowana miejscowemu przywódcy NSDAP z Katowic, Herbertowi Häblerowi, od którego również wzięła później swoją nazwę – Oberabschnitt Häbler. Obszar ten był w dalszej kolejności podporządkowany przywódcy obszaru Górnego Śląska, którym był Walther Springorum, cytowany swego czasu jako Oberpräsident i jako Reichsverteidigungskommissar für Bezirk Oberschlesien.

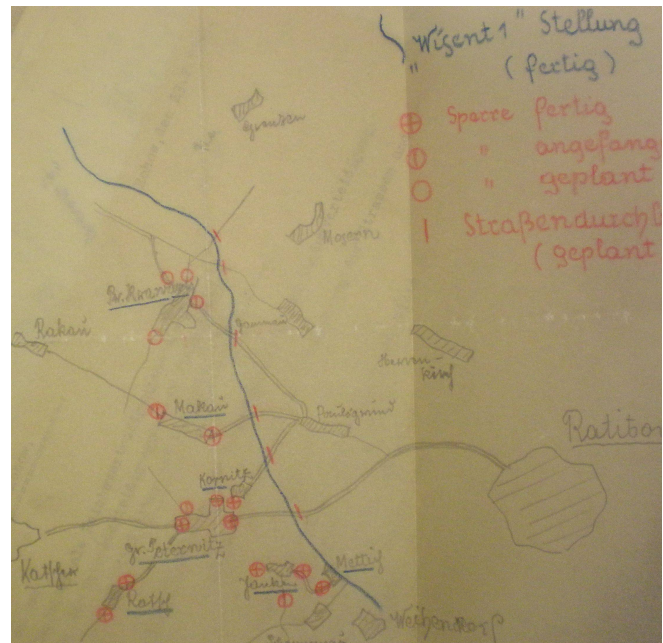
Siedzibą pierwszego sztabu robotniczego był Kietrz położony na terenie między Głubczycami a Raciborzem, kolejna wzmianka mówi natomiast o pobliskim, czeskim Krawarzu (Křavaře ve Slezsku). W drugim przypadku znaleźlibyśmy samego komisarza Rzeszy do spraw obrony w ówczesnej siedzibie żupy Górny Śląsk, która od końca roku 1945 było ewakuowane do Nysy.

Głównym zadaniem wspomnianych sztabów robotniczych była budowa tylnych pozycji. Te miały służyć pomocą przybywającym oddziałom pospolitego ruszenia czy oddziałom obronnym. Fundamentalne były tutaj dwa rodzaje przeszkód przeciwczołgowych. Pierwsze były przeszkodami przednimi, zlokalizowane na przykład na początku wsi, a które miały służyć jako przejście w stan pogotowia dla przeszkody głównej. Przeszkoda główna była umiejscowiona

w centrum obstawionej wsi i miała być usytuowana tak, aby jej zamknięcie nie trwało dłużej aniżeli 15 minut.

Oczywiście liczone się z uzbrojeniem dla poszczególnych przeszkód. Uzbrojenie miało służyć głównie oddziałom pospolitego ruszenia w czasie starć z opancerzonymi jednostkami Armii Czerwonej. W większości jednak przypadków, jeśli uzbrojenie mieli do dyspozycji, było to uzbrojenie w postaci przestarzałego karabinu maszynowego w większości zagranicznej proweniencji, z różnym stanem amunicji, kilka karabinów wątpliwej jakości i wszelakiej proweniencji. W wielu przypadkach bez amunicji i po kilka przeciwczołgowych broni w postaci Panzerfaustu czy Panzerschercku. Oprócz grup znajdujących się pod głównymi przeszkodami, miały być rozmieszczone w pobliżu także kolejne, mniejsze formacje aby wspomóc starania sił przy głównej przeszkodzie. To, że formacje miały się składać z trzech obrońców, dwóch z bronią przeciwczołgową i jednym z karabinem jak również to, iż ci mężczyźni wielokrotnie nie byli nawet przeszkoleni, świadczy fakt iż ich doświadczenie bojowe było minimalne.

Owa struktura defensywnych linii była podstawą do budowy całości wybranych pozycji. Mało tego, wszystko opierało się o system wczesnego ostrzegania przeciwczołgowego, którym mieli się zajmować osoby z pospolitego ruszenia. Zakładano, że to właśnie pospolite ruszenie będzie na pierwszej linii starcia z nieprzyjacielem do czasu przybycia wojsk właściwych.

W owym czasie było wydane rozporządzenie, że każdy, kto zniszczy 1-3 czołgów otrzyma żelazny krzyż drugiej kategorii, jeśli natomiast członkowi pospolitego ruszenia uda się zniszczyć 4-5 czołgów nieprzyjaciela – otrzyma żelazny krzyż pierwszej kategorii. Pozostaje jednak pytaniem, na ile wspomniane rozporządzenie było motywujące.

Aby zrozumieć daną sytuację, musimy przyjrzeć się bliżej poszczególnym batalionom pospolitego ruszenia. Jako przykład posłużyć może batalion utworzony w okolicach Krnova, który był powołany w połowie marca 1945.

Volkssturm batalion 32/ 546 Krnov										
Lata	1 kompania			2 kompania			3 kompania			razem
	1 drużyna	2 drużyna	3 drużyna	1 drużyna	2 drużyna	3drużyna	1drużyna	2 drużyna	3 drużyna	
1884 - 1890	10	10	12	5	9	6	7	14	11	84
1891 - 1900	26	18	16	11	20	22	10	14	15	152
1901 - 1910	6	5	5	2	3	3	2	2	6	34
1911 - 1920	0	2	6	1	3	2	1	3	0	18
1921 - 1929	2	8	1	8	0	2	12	1	2	36
Razem	44	43	40	27	35	35	32	34	34	324

Armia sama w sobie nie była odpowiedzialna za budowę pozycji, a jedynie za ich używanie i obronę, przez co warto zerknąć na rozkład sił zaangażowanych w budowę. Warto

również dodać, iż z końcem wojny, niemalże wszędzie, mężczyźni zaciągali się do armii bądź pospolitego ruszenia. Dotyczyło to również i jednostek robotniczych Organizacji Todta. Wyjątek tutaj stanowią jednostki, które brały udział w budowie pozycji w okolicach Opawy. Jednostki te były zwolnione z prac na czas budowy. Jak zauważyć można na podstawie nieniejszej tabeli, na terenie podległym Herbertowi Häßlerowi członków Organizacji Todta znajdzie się niewiele.

Miejscowość	Żołnierze	OT mężczyźni	mężczyźni	kobiety	cudzoziemcy	Razem
Bolatice	0	0	24	8	0	32
Borucin	0	0	48	0	0	48
Cyprzanów	10	0	15	25	15	65
Gródczanki	0	0	60	0	0	60
Hněvošice	0	0	25	60	0	85
Chuchelná	30	0	40	20	0	90
Kobeřice	0	0	35	70	8	35
Kravaře	0	0	35	0	0	35
Krowiarki	20	0	30	60	0	110
Krzanowice	0	0	20	30	0	50
Lekartów	0	0	4	12	0	16
M.Hoštice, Chlebičov	0	0	30	90	42	162
Oldřišov	0	0	20	0	0	20
Pawłów	0	0	8	12	0	20
Pietrowice Wielkie	0	0	50	75	0	125
Pietraszyn	0	0	40	50	0	90
Raków	0	0	20	0	0	20
Rohov	0	0	12	12	0	24
Samborowice	0	0	25	10	0	35
Služovice	0	0	15	43	0	58
Strahovice	20	0	12	0	0	32
Sudice	0	0	40	30	0	70
Štěpankovice	0	0	35	0	0	35
Třebom	0	0	15	10	25	50
Velké Hoštice	0	0	24	0	0	24
Wojnowice	0	0	15	0	0	15
Razem	80	0	697	617	90	1406